

Utdrag ur Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2021-10-04

§ 120

Samverkans och finansieringsavtal mellan Upplands Väsby kommun och Region Stockholm och AB Storstockholms lokaltrafik avseende ny bussterminal inom projekt Väsby Entré (KS/2021:363)

Samverkans- och finansieringsavtal mellan kommunen och Region Stockholm och AB Storstockholms lokaltrafik avseende ny bussterminal inom projekt Väsby Entré

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna samverkans- och finansieringsavtal mellan Upplands Väsby kommun och Region Stockholm och AB Storstockholms lokaltrafik avseende ny bussterminal inom projekt Väsby Entré och dess finansiering.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningskontoret att genom externt juriststöd, innan kommunfullmäktiges sammanträde 18 oktober, besvara och återrapportera till kommunstyrelsen svar på följande frågor.
 - Är det brukligt att en kommun står för investeringar i viktig infrastruktur och sedan överlåter anläggningen till annan part, till symbolisk summa?
 - Finns det exempel i Stockholmsregionen på sådana upplägg?
3. Vid bokslut får kommunstyrelsen en särredovisning om regionens personalkostnader som kan hänföras till bussterminalens planering och byggnation, som är resultatet av samverkansavtalet.
4. Om det vid något tillfälle prognosticeras att dessa kostnader riskerar att överstiga 2,5 mkr inom ett år informeras kommunstyrelsen på nästkommande sammanträde genom ett särskilt ärende.

Reservation

Kommunstyrelsen

Roland Storm (VB) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Särskilda yttranden

Roland Storm (VB), Mathias Bohman (S), Suzanne Granqvist Enell (S), Ibrahim Abdallah (S), Barbro Brolin (S), Päivi Verdier (V) och Joakim Kroksson (MP) lämnar särskilda yttranden till protokollet. Yttrandena finns sist i den här paragrafen.

Beskrivning av ärendet

Väsby Entré är ett stadsbyggnads- och infrastrukturprojekt som syftar till att knyta ihop stationsområdet i Upplands Väsby med nya bostäder och verksamheter med direktanslutning till utbyggd kollektivtrafik. Kommunen har initierat och driver stadsbyggnads- och infrastrukturprojektet Väsby Entré, genom detaljplanen Östra Runby med Väsby stationsområde, som omfattar en helt ny stadsdel i kollektivtrafiknära läge med cirka 1500 bostäder och 30 000 kvadratmeter verksamheter.

Projektet har pågått sedan 2011 och befinner sig nu i slutet av planeringsfasen och i början av genomförandet. I projektets inledningsfas, mellan åren 2010–2015, genomfördes ett antal olika dialog- och informationsmöten. Väsbyborna efterfrågade bland annat en attraktiv mötesplats samt ett tryggare och säkrare stationsområde med brolösningar. Kommunstyrelsen beslutade om projektets förutsättningar och antog 2015 ett planprogram och en genomförandestrategi samt gav uppdrag om att ta fram en detaljplan för stationsområdet. Projektet Väsby Entrés ambition har varit att ge stationsområdet en tydlig och särskiljande identitet, som arkitektkontoret Zaha Hadid Architects gestaltat i delar av stationsområdets funktioner.

Området runt Upplands Väsby station pekas ut som strategiskt stadsutvecklingsläge i RUFSS 2050. Såväl Trafikverket som Regionen genom trafikförvaltningen har planer för utveckling av Upplands Väsby och kommunen har tydligt prioriterat stationsområdet i Vision Väsby Stad 2040 och Översiktsplanen från 2018. En viktig faktor är att befolkningen förväntas öka med nästan 40 % fram till 2050. Förutom de planerade bostäderna och verksamheter inom Väsby Entré så planeras ytterligare cirka 3000 bostäder och verksamheter inom 1 km från stationen i Upplands Väsby, i

Kommunstyrelsen

södra delen av stationsområdet till exempel Södra Messingen, Optimus-området och inom Skanska Maskins område.

Utvecklingen av stationsområdet omfattar bland annat bytespunkt Upplands Väsby med ny bussterminal och servicefunktioner, pendeltågsstation, omstigningsfunktioner, samt provisorier och temporära trafiklösningar under utbyggnaden. För att skapa en attraktiv bytespunkt och för att klara av att hantera resenärsflödena för 2050 krävs två anslutningspunkter/entréer till och från stationen samt för att koppla ihop västra sidan (Runby) och östra sidan (centrala Väsby) av stationsområdet. Busstrafikens kapacitetsbehov för år 2050 möjliggörs i den nya bussterminalen med tillhörande hållplatser på östra och västra sidan om spårområdet.

För att säkerställa detaljplanens genomförande med avtal har kommunens projektorganisation förhandlat med Trafikverket och Region Stockholm genom AB Storstockholms lokaltrafik och tagit fram förslag till avtal vad gäller ny bussterminal och dess finansiering. Detta avtal har godkänts i trafikförvaltningens investeringsråd.

Detta samverkans- och finansieringsavtal omfattar en ny bussterminal med körytor, resenärsytor, personalutrymmen och servicefunktioner inom Station Upplands Väsby samt omstigningsfunktioner mellan pendeltåg och bussterminal och temporära trafiklösningar under utbyggnaden. Det reglerar även det ekonomiska ansvaret för utförande och drift samt framtida rådighet över anläggningarna.

Avtalet innebär att bussterminalen ska utformas och konstrueras i enlighet med Regionens kravställning och behov av flexibilitet, säkerhet, långsiktighet samt framtida kapacitetsbehov. Kommunen ansvarar för och bekostar planering och genomförande av ny bussterminal som uppskattas till cirka 340 miljoner kronor. Regionen tillför och bekostar verksamhetsanknuten utrustning. Regionen ansvarar och bekostar drift och förvaltning av resenärsytor och personalutrymmen inomhus. För drift och förvaltning av körytor ska samma ansvarsfördelning gälla som för nuvarande terminal det vill säga att kommunen sköter dessa ytor. Kommunen svarar för Regionens samtliga personkostnader till följd av Regionens deltagande i utvecklingen av bytespunkt Upplands Väsby. Personkostnader avser såväl Regionens egen personal som Regionens konsulter. Regionen står för egen tid och eventuella konsultkostnader som krävs för att besvara frågor gällande kommunens detaljplanearbete.

Parterna ska gemensamt utreda och verka för möjliga medfinansieringsformer, exempelvis genom länsplan eller statlig medfinansiering genom ansökan om stadsmiljöavtal.

Kommunstyrelsen

De utrymmen inom bussterminalen som ska utgöra resenärsytor och personallokaler ska fastighetsbildas och överföras till Regionen för ett symboliskt belopp.

Detta samverkans- och finansieringsavtal ska kompletteras med genomförandeavtal innan beslut om antagande av detaljplanen Östra Runby med Väsby stationsområde antas av kommunen.

En partssammansatt samverkansgrupp med representanter från Trafikverket, Regionen och kommunen har bildats för bytespunkt Upplands Väsby inom projekt Väsby Entré med ansvar att säkerställa att bland annat detta samverkans- och finansieringsavtal följs och genomförs. Samverkansgruppen ska klargöra samverkansformerna vilket även kommer att omfatta anläggningar som berör järnvägsanläggningen det vill säga Trafikverkets ansvar och vid behov utveckla dessa. Samverkansarbetet bedrivs genom en gemensam projektgrupp med tillsatta resurser från varje part och med kommunen som sammankallande.

För att förbereda kommande objekt till nationell plan samt länsplan har trafikförvaltningen, kommunerna och Trafikverket förberett fyra avsiktsförklaringar bland annat en för ombyggnad av pendeltågstationen i Upplands Väsby. Beslut om att ingå dessa avsiktsförklaringar fattades i Regionens Trafiknämnd den 31 augusti i år. I Trafikverkets Åtgärdsvalstudie Utveckling av pendeltågstrafiken i Stockholm (TRV 2017/101544) och trafikförvaltningens kollektivtrafikplan (TN 2014-0777) föreslås en närmare samverkan mellan pendel- och regiontrafiken i kombination med utvecklad pendeltågstrafik för att möta förväntat resande. Trafikverkets kostnader för åtgärder för att möjliggöra för regionalt pendeltågsstopp i Upplands Väsby har uppskattats till cirka 220 miljoner kronor och har äskats i den nationella planen för perioden 2022-2033. Regeringen fattar beslut om den nationella planen under nästa år.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsen godkände den 30 november 2015 § 255 genomförandestrategin och gav planuppdrag för projekt Väsby Entré. Utifrån planprogrammet för Väsby Entré innebar beslutet att kommunen investeringar som uppskattades till cirka 850 miljoner kronor och inkomsterna till cirka 565 miljoner kronor vilket gav en nettokostnad på 285 miljoner kronor. Därmed gjordes bedömningen att kommunens nettoutgift kommer att hamna på mellan 300 –400 miljoner kronor.

Under projektets gång har kostnader för bland annat byggandet av södra bron, medfinansiering av kopplingar från nya broarna till befintliga perronger (cirka 100 miljoner kronor) och medfinansiering av bussterminal (cirka 340 miljoner kronor) tillkommit.

Kommunstyrelsen

Investeringsutgifterna har därmed ökat till cirka 1 500 miljoner kronor. Inkomsterna uppskattas öka till drygt 1 200 miljoner kronor till följd av tillkommande investeringsbidrag i form av stadsmiljöavtal (cirka 350 miljoner kronor), samt exploateringsersättning från andra exploateringsprojekt som bedöms få nytta av bytespunkten (cirka 140 miljoner kronor). I detta belopp ingår markförsäljning motsvarande 750 miljoner kronor. Denna prognos resulterar i en uppskattad investeringskalkyl som motsvarar en nettoutgift motsvarande 285 miljoner kronor. Därmed kan projektets tidigare rambudget och nettoutgift om 300 – 400 miljoner kronor kvarstå.

Barnrättsperspektivet

I de dialoger som har genomförts inom projekt Väsby Entré ingår särskilda aktiviteter riktade till skolorngdomar i Väsby. De synpunkter som har lämnats i samband med dialogmöten har varit viktiga i planeringen av Väsby Entré. I projektuppdraget finns uttalat att Väsby Entré ska bli en hållbar stadsdel såväl ekologiskt som socialt och ekonomiskt. Förslaget till detaljplan ger möjlighet att bygga en stadsdel med god tillgänglighet till natur, gröna gårdar och upplevelsestråk. Här prioriteras de gående, cyklande och kollektivtrafikresande före bilen. Avsikten är att skapa en god livsmiljö för människor i alla åldrar.

Detaljplanen innebär att två förskolor kan byggas inom området. Förskolorna har fått optimal lokalisering för att ge utrymme för en bra utemiljö också i denna relativt täta stadsmiljö.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna samverkans- och finansieringsavtal mellan Upplands Väsby kommun och Region Stockholm och AB Storstockholms lokaltrafik avseende ny bussterminal inom projekt Väsby Entré och dess finansiering.

Ordförandens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna samverkans- och finansieringsavtal mellan Upplands Väsby kommun och Region Stockholm och AB Storstockholms lokaltrafik avseende ny bussterminal inom projekt Väsby Entré och dess finansiering.

Kommunstyrelsen

2. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningskontoret att genom externt juriststöd, innan kommunfullmäktiges sammanträde 18 oktober, besvara och åiterrapportera till kommunstyrelsen svar på följande frågor.
 - Är det brukligt att en kommun står för investeringar i viktig infrastruktur och sedan överlåter anläggningen till annan part, till symbolisk summa?
 - Finns det exempel i Stockholmsregionen på sådana upplägg?
 3. Vid bokslut får kommunstyrelsen en särredovisning om regionens personalkostnader som kan hänföras till bussterminalens planering och byggnation, som är resultatet av samverkansavtalet.
 4. Om det vid något tillfälle prognosticeras att dessa kostnader riskerar att överstiga 2,5 mkr inom ett år informeras kommunstyrelsen på nästkommande sammanträde genom ett särskilt ärende.
-

Yrkanden

Roland Storm (VB) yrkar avslag på ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslag till beslut mot Roland Storms (VB) yrkande om avslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

De som vill bifalla ordförandens förslag röstar ja. De som vill bifalla Roland Storms (VB) yrkande om avslag röstar nej. 14 röstar ja och 1 röstar nej.

Kommunstyrelsen

Följande röstar ja: Oskar Weinmar (M), Maria Fälth (KD), Mathias Bohman (S), Christine Hanefalk (M), Somar Korja (M), Margareta Hamark (L), Ann-Christin Frickner (C), Suzanne Granqvist Enell (S), Ibrahim Abdallah (S), Barbro Brolin (S), Päivi Verdier (V), Joakim Kroksson (MP), Inge Enström (SD) och Samuel Stephan (SD).

Följande röstar nej: Roland Storm (VB)

Särskilt yttrande

Roland Storm lämnar följande särskilda yttrande till protokollet:

Väsby Bästa menar att Regionen och AB Storstockholms lokaltrafik (SL) på samma sätt som Trafikverket bekostar och ansvarar för anläggningar som hör till driften av järnvägstrafiken inom spårområdet, ska Regionen och SL ansvara och bekosta sina anläggningar för busstrafiken inom kollektivtrafiken.

Avtalet där kommunens projektorganisation för Väsby entré, utan politisk medverkan, förhandlat med Region Stockholm och AB Storstockholms lokaltrafik (SL) och tagit fram ett förslag till avtal vad gäller ny bussterminal och dess finansiering, anser vi vara bristfälligt i flera avseenden. Framförallt att kommunen ska bygga och betala en bussterminal åt ett aktiebolag, AB Storstockholms Lokaltrafik, för 340 miljoner kronor.

Avtalet innebär att bussterminalen ska utformas och konstrueras i enlighet med Regionens kravställning och behov av flexibilitet, säkerhet, långsiktighet samt framtida kapacitetsbehov. Kommunen ska ansvara för och bekosta planering och genomförande av ny bussterminal som uppskattas till cirka 340 miljoner kronor.

Avtalet innebär vidare att de utrymmen inom bussterminalen som ska utgöra resenärsytor och personallokaler ska fastighetsbildas och överföras till Regionen för ett symboliskt belopp.

Dessutom avtalas att kommunen ska svara för Regionens samtliga personkostnader till följd av Regionens deltagande i utvecklingen av bytespunkt Upplands Väsby. Personkostnader avser såväl Regionens egen personal som Regionens konsulter.

Väsby Bästa anser att våra medborgares skattepengar främst skall gå till kommunens verksamheter som till vård, skola och omsorg, men även till satsningar på säkerhet och trygghet

Kommunstyrelsen

samt till kultur- och fritidsverksamhet och inte till Regionens eller ett aktiebolags, AB Storstockholms lokaltrafiks behov av anläggningar för sin verksamhet.

Dessutom anser vi att det är felaktigt att kommunen ska bekosta hela anläggningen och sedan överlåta bussterminalen för en symbolisk summa. Det är bättre att kommunen i så fall behåller äganderätten till byggnaden.

Väsby Bästa anser att ett ekonomiskt tak för Regionens samtliga personalkostnader och konsultkostnader som hänvisas till i avtalet måste specificeras och skrivas in i avtalet.

Det är viktigt att påpeka att Väsby Bästa inte är emot en ny bussterminal, men vi anser att Regionen och SL ska stå för kostnaderna för sina anläggningar och inte kommunen. Speciellt med tanke på de nerdragningar i kollektivtrafikens busslinjer som drabbat Väsbyborna. Vem vet hur det blir i framtiden? Kommer vi få tillräckligt med busstrafik från den nya bussterminalen som motiverar en kostnad för kommuninvånarna på 340 mkr? Möjligen kan kommunen vara med och delfinansiera bussterminalen om det gäller till exempel en väderskyddad och serviceinriktad väntehall.

Mathias Bohman (S), Suzanne Granqvist Enell (S), Ibrahim Abdallah (S), Barbro Brolin (S) och Päivi Verdier (V) lämnar följande särskilda yttrande till protokollet:

Upplands Väsby kommun har jobbat länge för att förverkliga Väsby Entré. Utvecklingen av området runt stationen är viktig för kommunen och likaså för regionen. Upplands Väsby kommuns utgångspunkt i arbetet har hela tiden varit att regionen ska bära delar av eller hela investeringen av anläggningen eftersom den blir en självklar del i dess arbete. Vi påminner om detta och betonar rimligheten i att regionen ska ta ett större ansvar för att bära kostnaderna vid utveckling av nya terminaler.

Beslutet skickas till:

Kommunledningskontoret

Projektchefen för Väsby Entré

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen

1. Beslut om uppdrag för projektet Väsby Entré kommunstyrelsen 2011-05-02 § 85 (KS/2009:21)
2. Beslut om att utöka projektområdet till att omfatta område även öster om järnvägen kommunstyrelsen 2012-04-02 § 48 (KS/2011:239)
3. Beslut om arbetsupplägg för projekt Väsby Entré miljö- och planutskottet 2013-02-27 § 13 (KS/2011:239)
4. Beslut om riktlinjer för upprättande av planprogram miljö- och planutskottet 2013-03-20 § 24 (MPU/2011:239)
5. Beslut om programsamråd kommunstyrelsen 2014-01-27 § 3 (KS/2011:239)
6. Beslut om arbetsupplägg för projekt Väsby Entré och projektbudget, kommunstyrelsen 2014-03-31 § 51 (KS/2011:239)
7. Beslut om fortsatt arbete med projekt Väsby Entré miljö- och planutskottet 2014-10-15 § 77 (KS/2011:239)
8. Beslut om fortsatt arbete med projekt Väsby Entré kommunstyrelsen 2015-03-02 § 52 (KS/2011:239)
9. Beslut om planuppdrag och genomförandestrategi för projektet Väsby Entré, kommunstyrelsen, 2015-11-30 § 255 (KS/2015:434)

Bilaga/bilagor:

Samverkans- och finansieringsavtal avseende ny bussterminal i Projekt Väsby Entré

Bilaga 1 Uppskattad investeringskalkyl daterad maj 2021 Väsby Entré